

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/3

KARAR NO : 1988/4

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber 1402 sayılı Kanununun 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suça ait davanın adlî yargı yerinde görülmesi gerektiği hk. TCK. 141. md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Özden Mızrak ve arkadaşları

O L A Y : Tunceli'nde öğretmen ve öğrenci olan sanıkların Kasım 1975

ayı içinde, yasa dışı marksist-leninist Türkiye İşçi ve Köylü Kurtuluş Ordusu örgütünün Tunceli'ndeki faaliyetlerini tanzim, sevk ve idare ettikleri ve aynı amaçlı doğu devrimci kurtuluş ordusu adlı yasa dışı örgütle de sıkı işbirliği yaptıkları ve duvarlara sol içerikli sloganlar yazmak, kanunsuz yürüyüş yapmak, polisle çatışmaya girmek, öğrenime mani olmak, bildiri dağıtmak gibi eylemler yaptıkları ileri sürülerek TCK.nun 141. maddesi ile tecziyeleri istemiyle Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi C. Savcılığının 12.3.1976 gün, 9 sayılı iddianamesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Dava, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görülürken, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 1773 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesi'nce 11.10.1976 da yürürlüğe giren 6.5.1975 gün, 1975/126 sayılı kararla iptal edildiğinden, dosya Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'ne intikal etmiş ve Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi; 27.4.1979 gününde, esas 1976/103, karar 1979/33 sayı ile; Tunceli'nde sıkıyönetim ilân edildiği ve atılı suçun Sıkıyönetim Kanununun 15. maddesi kapsamında olduğu, davanın sıkıyönetim mahkemesinin görev alanına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 21.10.1980 gününde, 1980/206-304 sayı ile; Tunceli'nde sıkıyönetimin 26.4.1979 günü ilan edildiği ve atılı suçun bu tarihten 3 aydan çok önce işlendiği ve 1402 sayılı Kanununun 13/a. maddesi kapsamı dışında kaldığı ve sıkıyönetim mahkemesinde görülen davalarla bağlantılı da bulunmadığı, davanın adlî yargı yerinde görülmesi gerektiği nedenlerine dayanarak görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Kanununun 14. maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmasına ve bu uyuşmazlığın Uyuşmazlık Mahkemesi'nce çözümlenmesi gerekmesine rağmen bu yasal zorunluk yerine getirilmeden, dosya yeniden kendisine gelen Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi davayı 1981/73 esas sayısına kaydederek duruşmaya devam etmiş ve 25.2.1983 tarihinde esas 1981/73, karar 1983/19 sayı ile; evvelce oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü gerektiğinden davanın durmasına karar verip, uzun bir süre bu kararında kesinleşmesini beklédikten sonra 30.12.1987 gününde, dosyayı Tunceli C. Savcılığı-

na tevdi etmiş ve dosya Tunceli C. Savcılığının 6.1.1988 gün, 1976/6 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Uğur Tönük, Uzel Kızılkılıç, Yavuz T. Özgen, Ersin Eserol ve Nursafa Pandar'ın katılmaları ile yaptığı 1.2.1988 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bilgin Töre'nin Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere sanıklara atılı suç, Tunceli ilinde 26.4.1979 tarihinde ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan çok daha önce, Kasım 1975 ayında işlenmiştir.

Bu suç, siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı Kanunun 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin elkoyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içerisinde organik ve örgütsel bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut bir kanıt bulunmamasına göre anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu gerçekleşmemiştir.

Bu nedenle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27.4.1979 günlü, esas 1976/101, karar 1979/33 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 1.2.1988 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Selahattin Metin

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

Uğur Tönük

Üye

Uzel Kızılkılıç

Üye

Yavuz T. Özgen

Üye

Ersin Eserol

Üye

Nursafa Pandar